

Sveiki Sulaukę Šventų Velykų!

"Linksmą dieną mums nušvito... Aleliuja, Aleliuja!" Sveikindami visus lietuvius, kviečiame dalyvauti lietuviškose Prisikėlimo pamaldose, kurios šiemet, laikrodžiui pasistumėjus, bus 7 val. ryto.

Tėvai Marijonai, Avellanedoje.

VELYKINIS IŠSILAISVINIMAS

Per Kristaus mirtį ir jo garbinimą prisikėlimą mes tapome išlaisvinti netik iš ilgai viešpatavusios nuodemės vergijos, bet aplamai iš bet kokios vergijos. Nes Kristus mums nurodė tikrą Kelią, paliko savo Tiesą ir davė mums naują Gyvenimą, pagal jo paties išsireiškimą: "Aš esu Kelias, Tiesa ir Gyvenimas".

Todėl Kristus mus išlaisvino iš asmeninio siauro egoizmo, iš partinio fanatizmo ir tautinio šovinizmo. Jis pastato kiekvieną gerą valios žmogų ant altruizmo, arba artimo meilės kelio. Jis apšviečia siaurus žmonių protus ir duoda jiems išvysti pilną tiesą,

išgelbėdamas iš siauro fanatizmo. Pagaliau Kristus duoda visoms tautoms ir rasėms naujo gyvenimo supratimą, apjungdamas visas tautas ir rases į Dievo vaikų vieną šeimą.

Kiekvienas žmogus yra palinkęs į egoizmą, bet krikščionis Dievo malonės pagalba praplečia savo akiratį ir pamato šalia savęs ne vien savo konkurentą, bet savo brolių Kristuje, kuriam atveria savo ranką ir širdį.

Kiekviena žmonių grupė gali užsidaryti į siauros partijos grupės ratelį, žiūrėdama užmesti kitiems savo ideologiją. Bet

krikščionių bendrija visada liks atvira kitai žmonių grupei, ji neužsidarys savyje, bet neš Kristaus tiesos žodį tiems, kurie dar sėdi tamsybėje.

Kiekviena tauta ar rasė gali išsigimti į nesveiką nacionalizmą ar rasizmą. Katalikų gi Bažnyčia nuo pat pradžių jungė ir tebejungia visas tautas ir visas rases į darnią krikščionią, nešdama jai naują pažangos gyvenimą.

Vienu žodžiu Kristus įsteigė visuotiną Bažnyčią, kurioje nėra vietos nei egoizmui, nei fanatizmui, nei bet kokiam šovinizmui.

K.A.S.

IŠ VISO PASAULIO

• OPEP padės atsilikusiems kraštams. (OPEP - Organizacija naftos eksportų kraštų) nutarė sudaryti specialų fondą duoti paskoloms atsilikusiems kraštams, kurie naudojami nafta iš OPEP kraštų. Šiai organizacijai priklauso: Arabų Suvienyti kraštai, Alžyras, Indonezija, Irakas, Libija, Kuvait, Negeria, Iranas, Ekvatorius, Qatar ir Venezuela.

• Čilės konstitucija uždraus komunistų partiją. Nauja karinė Čilės valdžia žada pertvarkyti savo konstituciją. Naujoje konstitucijoje pramatoma yra uždrausti komunistų partijai veikti, nes to reikalaujanti demokratinė tvarka. Po marksistų valdžia per trejus metus, Čilė pasigydyt nuo komunizmo.

• Sirija kovoja su Izraeliu. Sirijos kariuomenė stipriai kovoja prie Golan tvirtovės ir prie Hermono kalno, kur žydai yra įsitvirtinę. Sirijos prezidentas Hafez Assad yra pasiryžęs kovoti,

kol bus išlaisvintos vietovės, Izraelio užimtos.

• Paragvajaus prezidentas Alfredo Stroesneris po penkių dienų viešnagės po Pietų Afriką, sugrįžo atgal į Asuncion. Tai pirmas oficialus vizitas P. Afrikoje, kurį atliko A. Stroesner, tikėdamas užmegsti prekybinius santykius su Pietų Afrika.

• Argentinos vyriausybė priėmė nutarimą ir paskyrė žymią sumą pinigų, kad Anglija pastatytų prekinių laivų, kurie keliauja į Angliją. Tuomi santykiai su Anglija žymiai pagerėjo.

• Š. Amerikos didžiuliai uraganai palietė apie 9 valstybes ir vieną miestą Kanadoje. Uraganai pareikalavo virš 300 žmonių gyvybių, tūkstančius sužeistų ir be pastogės. Tai patys stipriausi uraganai šiame šimtmetyje.

Bern. Brazdžionis.

PRISIKĖLIMAS

Apsnigti,
kaip senų motulių, varpinių varpai
Suaidės,
ir sugaus pavasario malda,
Ir žydės
partizanų, tulpėm papuošti, kapai,
Ir dainuos
juodo skausmo vėliava juoda.

Švies ir bers
į šventorius, giedančius linksmai
"Aleliuja!
Aleliuja!", žiedus ir gėles,
Ir dainuos
vėl gyvenimui pabudinti namai,
Ir žvaigždes —
sidabro uogas danguje —
sidabrinė laisvės paukštė les.

Į namus
iš pasaulio viešelių visų
Grįš visi
ėję Viešpaties valia ištikimai,
Kam širdy,
kai aplinkui buvo juoda ir tamsu,
Tartum saulė
švietė Tėviškės Namai!

VELYKŲ ŠVENČIŲ PROGA SVEIKINAME VISUS LIETUVIUS, PASKLIDUSIUS VISAME PASAULYJE IR YPATINGAI MŪSŲ TĖVYNĖJE, LAUKIANČIUS SAVO TAUTOS PRISIKĖLIMO NAUJAI IŠKOVOTOJE IR IŠKENTĖTOJE LAISVĖJE.

ALOS Taryba.

SU ŠVENTOM VELYKOM NUOŠIRDŽIAUSIAI SVEIKINAME VISUS MIELUS TAUTIEČIUS, YPAČ "LAIKO" SKAITYTOJUS BEI RĖMĖJUS! LINKIME JUMS IR JŪSŲ ŠEIMOMS PATIRTI TYRO DVASINIO DŽIAUGSMO, KURIS YRA TUO DIDESNIS, KUO GLAUDESNĖJ VIENYBĖJ GYVENAM SU DIEVU.

TA PAČIA PROGA DĖKOJAME JUMS UŽ TALKININKAVIMĄ SPAUDOJ IR BENDRAME, LIETUVIŠKAME DARBE. DIEVAS TELAIMINA MŪSŲ VISŲ KILNIAS PASTANGAS, DARBUOJANTIS JO TARNYBOJ, TĖVYNĖS IR ARTIMO GEROVEI!

Avellanedos Marijonai.

Pagal mūsų išgyvenusį paprotį, Atvelykyje, balandžio 21 d. įvyks

Argentinos lietuvių kolonijos
MALDINGA KELIONĖ Į LUJAN

Išvykstame iš lietuvių parapijos 7 val. patogiais ekskursijų autobusais. Šv. Mišios Lujan bazilikoje 11 val.

Informacijas teikia parapijos raštinė, kur galima taip pat iš anksto įsigyti bilietus.

Visus nuoširdžiai kviečia dalyvauti

Tėvai Marijonai.

VELYKŲ VARPAMS SKAMBANT GALINGAIS ALELIUJA AIDAIŠ — LINKIME VISIEMS MŪSŲ SKAITYTOJAMS, RĖMĖJAMS, BENDRADARBIAMS IR PRIETELIAMS DAUG TYRO VELYKINIO DŽIAUGSMO.

LAIKO Redakcija ir Administracija.

LIETUVIAI visame Pasaulyje

Vyskupas Vincentas Brizgys, sukako 70 metų amžiaus. Yra kilęs iš Plynių km., Liudvinavo v. Marijampolės apskr. Mokėsi Marijampolėje ir Vilkaviškio kunigų seminarijoje. Kunigu išventintas 1927 m. Studijavo Romoje, kur gavo filosofijos ir kanonų teisės daktaro laipsnį. Profesoriavo Vilkaviškio kun. seminarijoje ir Vytauto D. universitete, Teolog. fakultete Kaune. Vėliau buvo to fakulteto dekanu.

1940 m. paskirtas Kauno arkivyskupo augziliaru. Pasitraukė į Vakarus, nuo 1951 m. gyvena Čikagoje. Aplankė beveik visas Vokietijos lietuvių stovyklas, Amerikoje lanko nuolat lietuvių kolonijas, taip pat Pietų Amerikos, Kanados ir Australijos lietuvius. Argentinoje yra buvęs du kartus, paskutinį kartą 1967 m. laike Lietuvių kongreso. Šiuo metu yra lietuvių vyskupas už Europos ribų. Aktyviai dalyvauja spaudoje ir lietuviškoje veikloje.

Sveikiname sukaktuvininą ir linkime visokeriopų Dievo malonių.

• Vokietijon emigravusių Lietuvos vokiečių leidžiamajame laikraštyje "Die Raute" (Rūta) daug žinių duoda apie Lietuvą. Rašoma, kad Lietuvoje 80 % gyventojų esą lietuviai ir 60 % dar tebelaike save krikščionimis. "Die Raute" taip pat nurodo, kad sovietų mokslininkai Lietuvoje suradę 700 metrų gylėje gėlaus vandens juostą, kuri einanti nuo Suomų įlankos per Lietuvą iki Karaliaučiaus. Josios plotis — 100 metrų.

• Vilniaus 650 metų sukakties proga, Detroito lietuvių organizacijų komitetas išleido Vilniaus medalį. Jis padarytas iš bronzos ir padengtas auksu. Pagamintas Japonijoje. Padaryta 1.000 vienetų. Jo kaina 2,50 dol. Gaunamas pas K. Veikutį, 8934 Milner Str., Detroit, Mich. 48213, U.S. A.

• Lapkričio 4 d. Toronto mieste atidaryta Anapilio sodyba. Anapilis — tai Kanados lietuvių kultūrinis centras, kuriame bus sutelkta parapija, kapinės, bažnyčia, spauda ir visokeriopa lietuviška veikla. Atidaryme dalyvavo vysk. V. Brizgys ir apie 1000 lietuvių. Iuo savo užsimojimu Toronto lietuviai sudarė galimybes ir palankias sąlygas lietuviškai veiklai ir kultūrai galimai ilgiau išlaikyti.

• Melbourno socialinės globos moterų draugija ruošia kultūrinės popietės.

• Adelaidės (Australija) "Lithuania" chorui vadovauja jauna dirigentė Rasa Kubiliūtė. Šis choras įsisteigė prieš 25 metus. Jaunoji dirigentė studijuoja Adelaidės universitete ir ruošia studiją apie lietuvių liaudies dainas.

• Kan. M. Krupavičiaus visuomeninis testamentas išleistas atskiru leidinieliu.

LIETUVOS GULBĖS

"Valstiečių laikračio" duomenimis, Lietuvos vandenyse praeitą vasarą pastebėtos 589 gulbės. Iš 162 perėjusių porų, susilaukta 671 jauniklio, gulbių bendrą skaičių pakėlusio iki 1260. Tuo tarpu 1955 m. gulbių Lietuvoje buvo tik 46. Dabar jos yra išsikūrusios net 27 rajonų vandenyse, bet labiausiai yra pamėgusios pietinę Lietuvą. Čia jų yra Lazdijų rajono Metelio, Dusios, Veisiejų, Zapšio ežeruose, Kapsuku paverstos Marijampolės rajono Žaltyčio, Amalvo, Orijos ežeruose. Gulbių sostine laikytinas Žuvinto draustinis, kuriame perėjo 33 poros ir buvo kažkodėl lizdų nesusisukusios 125 gulbės. Yra ir prijauktų gulbių Šakių miesto viduryje esančiame ežerelyje, Joniškių rajono žemdirbių tvenkiniuose.

KRISTIJ. DONELAITIS — JAPONIŠKAI

Japonas profesorius Ikuo Murata yra išmokęs lietuviškai ir jau japonų spaudoje paskelbęs vieną kitą vertimą iš lietuvių literatūros. Nesenai Japonijoje pasirodė jo K. Donelaičio "Metų" pirmosios dalies — "Pavasario linksmybių" — vertimas. Prof. Murata jau baigia versti ir kitas "Metų" dalis į japonų kalbą. Prof. Murata tur būt yra pirmas japonas išmokęs lietuvių kalbos ir verčias literatūros kūrinius į japonų kalbą.

VYTAUTO PAMINKLO GALVA MUZIEJUJE KROKUVOJE

Okupavę Lenkiją naciai nurgiovė eilę paminklų, metalą panaudodami karo reikalams. Lenkai stengėsi už dėgtinę ar kitokius kyšius bent tų nuverstų paminklų dalis iš vokiečių slapta atpirkti. Tuo būdu atsiradusi ir

dabar saugoma Krokuvos istoriniame muziejuje Lietuvos Didž. Kunigaikščio Vytauto paminklo galva.

• Klaipėdoje įvykusiose sunkumų kilnojimo rungtynėse Algis Eidukas iškėlė 200 kilogramų. Tai pirmasis Lietuvos sunkiaatletis, iškėlęs tokį svorį.

• Okupacinė Lietuvos valdžia labai rimtai susirūpino nepapratai išplitusiu girtuokliavimu, ypač, kad daugiau geriama naminė degtinė, o ne sovietinė — valstybinė. Naminės varymui sunaikinama gana daug duoninių grūdų, kurių ir taip neužtenka maistui.

• Panevėžyje mėgėjiška kino studija "Spindulys" surinko filimą apie gerai žinomą muziką, Katedros vargonininką Mykolą Karką. Filmas pavadintas "Mūsų dirigentas". Jame parodomas ne tik M. Karkos muzikalinis veikimas, bet parodomi drauge ir kiti Panevėžio kultūros ir meno veikėjai.

Brazilijos Liet. Bendruomenės V-ba: iš k.: St. Lukoševičienė - narė, adv. Alg. Sliesoraitis pirm., P. Žukauskaitė - sekr. Stovi: P. Bareišis - izd., Gr. Bačelis - vicepirm., Kun. Pr. Gavėnas - sekr. (Nuotrauka R. Idikos)

TURKIJA PASKELBĖ AMNESTIJĄ

Padėkime ja pasinaudoti Brazilinskam! Rašykime prašymus Turkijos vyriausybei. Brazilinskų byla vėl atidėta!

Algirdas Gustaitis.

1974 kovo 18 d. laiške Brazilinskai rašo:

"Kaip žinote, šiandieną - 1974 m. kovo mėn. 18 d., 11 val. ryto — įvyko penkioliktoji "Lituvanyali Baba Ogul Hüriyet Mücahitleri" teismo sesija. Buvo tikėtasi, kad šioje sesijoje prokuroras padarys savo pareiškimą, tačiau posėdžio metu mūsų nuolatinio prokuroro nebuvo, o jį pavaduojantis kolega pareiškė, kad šiai bylai angažuotas prokuroras susirgo ir negalėjo atvykti teisman, o jisai, laikinai pavaduojantis, negalėjęs per porą dienų išsamiai susipažinti su bylos medžiaga ir paruošti savo nuomonės pareiškimą. Galop prokuroras paprasė teismą nukelti sekančio posėdžio datą galimai toliau, kad pirmasis prokuroras suspėtų pasveikti ir galutinai paruošti savo nuomonės pareiškimą. Teisėjai sutiko ir pasiūlė š. m. balandžio 29 d.; nei vienas advokatas ne-

prieštaravo. Taigi, šešioliktoji mūsų teismo sesija bus 1974 m. balandžio mėn. 29 d. 11 val. ryto".

Kaip toj pasakoje: ratukas sukasi, ... Bet tikrovėje lietuviai patriotai Brazilinskai sėdi, kelinti metai, Turkijos kalėjime!

"ATSIŠAUKIMAS"

Šiuo ypatingu laišku mes, Lietuvos laisvės kovotojai, Pranas ir Algis Brazilinskai krepiamės į Jus ir visą laisvo pasaulio lietuvių visuomenę, pranešdami apie dabartinę bylos padėtį ir apie ryžtingos, aktyvios Brazilinskų gelbėjimo akcijos išvystymo dabartiniame momente gyvybinį būtinumą.

Ryšium su Turkijos Respublikos 50-mečiu, Turkijos vyriausybės dabar intensyviai svarsto generalinės amnestijos įstatymą ir neužilgo jis bus paskelbtas, vykdomas. Mūsų byla dar nebaigta, ji svarstoma, tačiau nieko nedelsiant viso laisvo pasaulio lietuvių turi pradėti masinę, sistematingą, intensyvią Brazilinskų gelbėjimo kompaniją, prašant jiems, Lietuvos laisvės kovotojams, suteikti

amnestiją. Apie geresnę Brazilinskų išlaisvinimo progą neįmanoma nė svajoti, tai yra laimikis, gyvybinės svarbos momentas, kurio pražiopojimas būtų neatleistina klaida visos tautos mastu!

Visi geros valios lietuviai, kuo skubiausia siųskite Turkijos Respublikos vyriausybei tūkstančius laišku, telegramų, masiškas peticijas! Prašykite, sąryšyje su Ataturko įkurtos Turkijos Respublikos 50-mečiu, Lietuvos Laisvės Kovotojų Brazilinskų amnestavimo!

Vardan tos Lietuvos!

Lietuvos Laisvės Kovotojai (pasirašė)

Pranas Brazilinskas
Algirdas Brazilinskas".

Brazilinskų adresas: Kapali, Cezar Evi, Kat. 253, ANKARA, TURKEY.

Brazilinskų reikalui galima rašyti šiais adresais:

President of the Turkish Republic, His Excellency FAHRI KORUTURK, Ankara, Turquia.

Ministry of Justice, His Excellency Sevket KAZAN, Ankara, Turquia.

ŠERNŲ VIZITAS

Vieną vakarą centrinėje Vištyčio gatvėje pasirodė neįprasti svečiai — didelis šernų būrys. Pabėgėjas, įremia nosis į gyventojų gėlių darželius, ir vėl pirmyn.

Gatvės asfaltą nutvieskė autobuso šviesa. Šernai leidosi bėgti. Įsibrovė į vieno gyventojų kiemą ir prapuolė tamsoje, daržuose.

Kas atvijo šernus į Vištytį? Sunku pasakyti, nes į miestelį nelengva papulti: iš vienos pusės ežeras, iš kitos — upė.

"E. L."

NAUJAS VITAMINAS Q

Dr. Armand Quick, dirbąs Medical College of Wisconsin, atrado naują vitaminą "Q". Šis vitaminas gaunamas iš sojos pupelių ir reikalingas kraujo sukretėjimui.

JUOKIS

Viena mergaitė kelionės metu laive rašo trumpą - drūtą dienoraštį:

Pirmoji diena: "Kokia man garbė! Vakarieniauju drauge su laivo kapitonu". Antroji diena: "Koks netikėtumas! Kapitonas man pasiperša!". Trečioji diena: "Koks pasibaisėjimas! Kapitonas žada paskandinti visą laivą su visais jo keleiviais, jei aš nors kiek ilgiau būsiu jam, kapitonui, šalta ir abejinga!". Ketvirtoji diena: "Koks džiaugsmas! Išgelbėjau 1.600 keleivių gyvybių".

ATSARGIAUSIAS GYVIS

JAV buvo praveisti tyrinėjimai, kuris gyvis parodo daugiausia atidumo eidamas per gatvę. Pačios atyžiausios pasirodė žąsys, antrą vietą užėmė naminės kiaulės, paskui katės, šunys, vištos. Paskutinėje vietoje pasirodė žmogus.

DARNUMAS

Mudu su žmona banke turime bendrą sąskaitą.

—Ir dėlto neturite jokių piniginių nesusipratimų?

—Ne: aš pinigus įdedu, ji išsiima.

Moteris ir GYVENIMAS

O. Rozniekienė.

VELYKINIAI PAPROČIAI IR TRADICIJOS

Iš visų religinių švenčių gal daugiausia papročių ir tradicijų turi Velykų šventė. Vienur liko daugiau, kitur mažiau jos tiesioginio religinio elemento. Įsigalėjus krikščionybei, senojo tikėjimo įtaka tautosakoje sumažėjo, kitur tos senosios religijos žymės sumišo su krikščionybe. Tačiau nemaža jų, šiek tiek pakitę, išliko iki mūsų laikų. Iš jų mes ir patiriame, kokios mūsų senolių buvo pažiūros į aplinkinį pasaulį ir pomirtinį žmogaus gyvenimą. Visa tai atsispindi papročiuose ir tradicijose.

Su Velykų švente yra susiję pusiau religiniai, pusiau liaudiški papročiai. Gavėnia - ilgas ir gana nuobodus laikotarpis. Pusiaugavėnyje kaimo šeiminkės kepavo tam tikras bandeles, kurių kiekviena reikšdavo kokį nors daiktą: plūgą, arklą, botagą ar patį artoją.

Velykiniai papročiai prasideda Verbų dieną. Iš pat ryto tėvas kelia vaikus ir plaka kadugio šakele sakdamas: "Ne aš plaku, verba plaka — rolei muš, kolei suluš". Verbų sekmadienį po pamaldų ir kiti, jauni ir seni, to paties susilaukia. O kai kur verbomis smarkiai užkirsdavo per galvas tiems, kurie tą rytą buvo likę namie. Bažnyčios įtakoje verbos primena palmes, kurias klojo mīnia Kristui po kojomis, įžen-

giant į Jeruzalę. Pašventintos palmės nuveja piktąsias dvasias.

Nuo senų laikų vanduo ir ugnis buvo visokio apsisvalymo sim-

Lietuviški margučiai — džiaugsmingas priešvėlykinis pasiruošimas.

bolis, ji turi nepaprastos galios. Didįjį Šeštadienį bažnyčioje pašventintu vandeniu būdavo šlakstomi visi namų kampai. Seimos nariai tuo vandeniu plaunasi, geria ir gydosi nuo ligų. Tą dieną patartina įlisti į upę ar tvenkinį arba ratų pravėžoje pasivolioti. O Verbų rytą, niekam nematant, prieš saulės tekėjimą taip pat labai sveika esą pasimaudyti.

Didįjį Šeštadienį atgabenta iš bažnyčios ugnis būdavo apnešama apie trobesius, kad tais metais jie būtų apsaugoti nuo gaisro ir griaustinio. Tos ugnelės niekam nereikia skolinti, nes tada ji pasidaro nebešventa. Tą dieną dzūkai namų nevalo, nedulkina, kad Kristui akių neprikrestų, taip pat vengia ir bet kokių sunkesnių darbų, nes gali didelės nesėkmės susilaukti. Juk didysis valymas ir švarinimasis atliekamas D. Kertvirtadienį.

Velykų rytą visų pakili nuotai. Tą rytą ir saulė tekėdama džiaugiasi, kad prisikėlė Kristus. Ji įvairiomis spalvomis mainosi, kyla aukštyn, žemyn, ritinėjasi. Žmonės keldavosi anksti jos pasižiūrėti. Jau Velykų naktį ir ryte vaikai ir suaugę vyrai linksmi vaikšto po kaimą, sveikina šeiminkus, sakydami oracijas ir kartodami giesmę: "Iš džiaugsmo stojos linksmybė". Jie gaudavo už tai kiaušinių. Vaikštininkai buvo vadinami "lalauninkai".

VIII a. po Kr. pradėta šventinti bažnyčioje sunešti velykiniai valgiai. Pirmiausia buvo šventinama avinėlio mėsa, nes tai Kristaus simbolis, turįs ryšio su žydų "passah". Kiek vėliau jo vietą užėmė kumpis, zuikis, kiaušiniai ir kt. Vaikams Velykų zuikutis labiau patiko negu avinėlis, todėl ir dabar jis daugiau visur mėgiamas.

Jau nuo senų laikų Velykų simboliu laikomas kiaušinis. Mar, buvo įsitikinta - kaip iš negyvo

išsirta gyvybė, taip iš negyvo kampo išėjo Kristus. Kiaušinių dažymo paprotys, kilęs Europoje, yra labai senas. Jo pėdsakų aptikta net IV a. po Kr. Vokietijoje, prie Vormso, viename kapinyne buvo rasta mergaitės kape du išmarginti žašies kiaušiniai. Vėliau ir kitur aptikta pėdsakų, liudijančių kiaušinių marginimo paprotį. Lietuvoje margučio vardas pirmą kartą paminėtas XVI a. viename M. Mažvydo rašte, kur jis, vietoj kiaušinio dovanojęs lietuvišką knygą.

Kaip dabar, taip ir seniau Velykų rytą pusryčiai pradedami "susidaužymu" kiaušiniiais. Bet senovėje dar būta ir kito papročio, kai visa šeima atsikąsdami dalindavosi vienu ir tuo pačiu velykiniu kiaušiniu.

Neužmiršta ir mirusiųjų vėlių. Jos išeinančios iš skaistytklos ir vaikšto po pasaulį. Velykų rytą reikia po stalų nupilti tris šaukštus valgio toms vėlėms, kurių niekas neprisimena. O kapinėse ant vaikų kapų reikia padėti kiaušinių, nes aiems jų neatneša Velykinė (Velykų bobutė) ir nepradžiugina, kaip gyvuosius, kurie prie savo lovyčių tą rytą randa margučių ar kitokių dovanėlių.

Antra Velykų diena - pramojų diena. Jaunimas supasi su puoklėse, žaidžia margučiais, kaip ir pirmąją dieną.

Atvelykis ir visa savaitė po Velykų viduramžiais buvo vadinama "Velykų juokai", nes tą savaitę kunigai savo pamoksluose irgi reikšdavo džiaugsmą, Kristui prisikėlus, pasakodavo linksmus anekdotus, juokingus nuotykius, įpdami į juos ir religines tiesas. Tačiau XVIII a. šis paprotys buvo uždraustas.

Taip apytikriai atsispindi mūsų liaudies kūryboj, apeiginėse tradicijose Velykos - didžiausia ir seniausia bažnytinė šventė krikščionijoje. "Draugas".

IŠ MOTERŲ GYVENIMO

• **Hilda Tautvaišienė**, Sibiro tremtinė, autorė "Tautų kapinynas Sibiro tundroje", mirė Stockholme, Švedijoje. Velionės tėvas buvo Lietuvon atvykęs švedas, motina - latvė. Dukra 1927 m. ištekėjo už Šiaulėnų valsč. sekretoriaus Stasio Tautvaišos. Abu jie buvo 1941 m. išvežti į Sibirą, kur po kelių metų Tautvaiša mirė Krasnojarsko srities koncentracijos stovykloje, o Hilda buvo vergų stovykloje pačioje artikoje, Trofimovkos saloje, prie Lenos upės žiočių. Velionė Hilda Tautvaišienė priklauso trijų moterų grupei, kurios aprašė Sibiro kančias parašydamos knygas. Tai grupei be jos priklauso Barbora Armonienė ("Palik ašaras Maskvoje") ir Stefanija Rūkienė ("Vergijos pančiuose").

• **Lietuvaitė Japonijoj**. Kobi mieste prie Osakos gyvena buvusio Lietuvos premjero J. Tūbelio dukterė Marija Tūbelytė Kulmanienė, jos vyras yra chemijos inžinierius, vadovaujantis erdvių eksperimentuose, pramonėje ir ligininėse vartojamo skystojo oro gamybai. M. Kulmanienė yra dailininkė, turėjusi dvi individualias savo kūrybos parodas Japonijoje. Jos motina Jadvyga Tūbelienė gyvena Floridoje, JAV.

• **Laima Simanavičiūtė** yra pasižymėjusi sporto šakos "Karati" meistrė. Ji yra gimusi Kazakstane, kur jos tėveliai buvo rusų ištremti. Jos mamytė dalyvavo partizanų kovose. Jos grupė (10 žmonių) žuvo prie Raudondvario bunkeryje, o likusius - dalį sušaudė, dalį ištrėmė į Sibirą. Tremty mamytė ištekėjo už Prano Simanavičiaus, kur po metų gimė Laimutė. Atlikus bausmę, rusai neišleido iš Kazakstano ir tik tarpininkaujant Niksonui, jie galėjo pasiekti Š. Ameriką, kadangi p. Simanavičienė ir jos tėveliai buvo Š. Amerikos piliečiai. Teko kovoti su rusų įstaigomis net du su puse metų.

Gyvenant New Yorke Laimutė užpuolė būrys mergaičių, to paskatinta motina nutarė leisti dukrą į Karati mokyklą, išmokti apsigynimo meno. (Karati reiškiasi kumščio smogimo ir kojos spyrimo technika). Mokslas Laimutei sekėsi ir jau yra laimėjusi 55 trofėjus, laimėjo moterų čempionatą 1970 m., gavo karati "juodojo diržo" laipsnį. Jai buvo pasiūlyta vykti į Aziją sukurti filmą, bet ji atsisakė, nenorėdama nutraukti mokslų. Laimutė aiškino, kad jau daug merginų ir moterų suprato, kad norint apsi-

ginti nuo gatvėse siaučiančių pavojų, ypatingai moterims, yra būtina išmokti apsigynimo technikos.

• **Jau trečią vasarą archeologai**, vadovaujami dr. R. Kulikauskienės, tyrinėja Maišiogalos piliakalnį. Rado liekanų iš 1365 metų, kada kryžiuočiai sudegino pilį ir iš 1387 m., kada atstatytoji pilis buvo vėl sudeginta. Rasta net 15 rūšių grūdų ir įvairių gyvulių liekanų, liudijančių, kad XIV amž. gyvulininkystė ir žemdirbystė Lietuvoje buvo gerokai išvystyta.

• **Dr. K. Rudaitytė**, mirusi 1971 m. Arizonoje, testamentu paliko 12.000 JAV. Lietuvių Fondui geriausiam laisvojo pasaulio lietuviui rašytojui, ši premija įteiktina jos mirties metinėse. L. Fondo valdyba pageidavo, kad iš tų pinigų būtų paskirtos kelios premijos įvairioms literatūrinėms sritims, pagal 1971 metų duomenis.

• **New Yorke žurnalistų klubas** devyniom žurnalistėms paskyrė premijas už žurnalistinius laimėjimus 1973 m. Jų tarpe yra ir Juratė Kazickaitė, dirbanti "Associated Press" žinių agentūroje. Premiją gavo už geriausį rašinį iš šeimos gyvenimo.

GAISRAI LIETUVOJE

"Gaisras. Apsileidimas ar ne atsargumas? Nusikaltimas? Nelaimingas atsitikimas?". Tokiais klausimais prasideda ilgas straipsnis "Po gaisro" ("Sov. Litva" 1973 m. rugp. mėn.).

Okup. Lietuvos gaisrų tyrimų protokolų suvestinėje sakoma: "1973 m. rugpiučio 2 d. užsidegė Mažeikių rajono, Balėnų kolchozo karvidė. Ugnyje žuvo 54 veršeliai. Nuostolių — 50.000 rublių. 1973 m. rugpiučio 4 d. kilo gaisras Lazdijų rajono Spartuolio kolchoze. Sudegė karvidė su 300 tonų šieno. Nuostolio — 30.000 rb. 1973 m. liepos 27 d. sudegė Daugų žuvininkystės kolchozo valdybos daržinė su pašarais. Nuostolio apie 17.000 rublių. Birželio - liepos mėn. būta 49 gaisrai. Daugeliu atvejų buvo šieno užsidegimas, nesutvarkyti elektros laidai, nebuvimas kibirkščių gaudyklių prie traktorių". Ilgame straipsnyje ieškoma ir asmenų - kaltininkų.

Rugpiučio 22 d. "Komjaunimo Tiesoje" idėtas straipsnis vardu: "Kodėl gieda raudonasis gaidys?". Čia rašoma, kad 1973 m. respublikos ūkiuose supleskėjo per 30 daržinių. Birželio 17 d. Upynos kolchoze sudegė 10 tonų miltų, gegužės 28 d. Černiakovskio kolchoze, Anykščių

rajaus, sudegė daržinė ir apie 80 tonų šieno, nepaprastai didelius nuostolius turėjęs Troškūnų sovchozas: sudegė klojimas, kuriame buvo 54 tonos šieno, perkūnią sunaikino kiaulidė (nebuvo žai-bolaidžio) ir žuvo 350 kiaulių. Iš tiesų, per daug gaisrinė nelaimių. E.

VAISTŲ FORMOS

Sociologai nurodo, kad įvairių pasaulio kraštų gyventojai įvairioms vaistų formoms teikia pirmenybę. Pavyzdžiui japonas, jei vaistas gaminamas tablečių, miltelių, injekcijų ir lašelių pavidalo, paprastai pasirenka miltelius. JAV gyventojas bevelija ryti tabletes. Pietinės Amerikos (lotynų) gyventojai labiausiai tiki injekcijų veiksmingumui. Indų ir pakistaniečių gydytojai savo pacientams net vitaminus skiria lašelių pavidalu.

• **Vienas kilogramas urano 235** arba plutonio metalo duoda tiek energijos, kiek du su puse milijonų klgr. geriausios rūšies anglies.

**Skaityk
ir platink
"LAIKĄ"**

